

LIBERA PENSO

Oficiala Organo de la Internacia Societo Esperantista de Liberpensuloj

JARKOTIZO KUN LA MONATA BULTENO: 1 Sm. (Fr. 2.50)

Sekretario-Kasisto: RENÉ DESHAYS, Sens (Francujo)

Amerikaj membroj bonvolu sendi kotizajojn al S-ro B. F. SCHUBERT, 1505, North Capitol Str., Washington, Usono. Kotizmono kun bulteno: 50 c. — 1 Sm.

Por niaj idoj.

Ĉu nun, geamiketoj, vi komencas iom legi nian belan mondlingvon? Ĉu vi komencas fariĝi ne nur Germanknaboj, Francidoj aŭ Amerikanetoj, sed ankaŭ Homidoj, gefratetoj el la tuta tero? Vi vidis, ke vi ĉiuj, en kiu ajn lando vi loĝas, egale komprenas ĉion, kion ni diros al vi, kaj egale inter vi reciproke kompreniĝos.

Jen fabelo por vi farita. Viaj gepatroj povos rakonti ĝin al vi en via naskiĝa lingvo: sed poste vi mem legu ĝin, iom post iom, en la gazeto. Kaj se vi konas ian belan rakonton, kiu tre plaĉas al vi, sendu aŭ sendigu ĝin al ni: ni prezentos ĝin tie ĉi por ĉiuj viaj kamaradoj.

SONĜO DE L' MENSOGULETO.

Patrino devas tuj eniri, lasante neĝine sian katan Paŭlon. La knaboj zorge preparas kajerojn kaj skribilaron: ĉar la instruisto donis al siaj lernantoj longan laboron por morgaŭ. „Paŭlo, nun vi estas sufiĉe serioza por resti sola, okaze.”

Jen revenas la patrino. „Paŭlo, kion vi faris?” „Mian taskon, patrineton.” „Bone. Prenu tiun ĉi kukon, kiun mi reportis al vi.” Paŭlo manĝas la kukon... Kaj Paŭlo en si ridas: li ricevas rekompencan, nu, anstataŭ labori, li estis esplorinta la grandan misteran ŝrankon, kiun patrino estis forgesinta ŝlosi!

Kiam bona patrino vespere kisas lin en la lito, Paŭlo fariĝas malpli gaja: mensogi al la severa lernejestro, al plendemaj najbaroj, perfekte! Sed al tiel indulga patrino... Tamen li baldaŭ dormas.

Muso kuras en la ĉambro, jen, tie, nun sub ja liton... Prenu mi fajroprenilon por ĝin forpeli, mortigi! Sed kian krion mi aŭdas? — Miaŭ, miaŭ! — Estas kato. La musoj ne scias ja imiti la katan krion. Strange! Ĉu estas vi, muso? — Miaŭ! — Ĉu ĝi volas trompi min? Neeble. Mi nepre eraris, kredante vidi museton.

Jen la pordo malfermiĝas. Jam suno en la ĝardeno. Ho la bela ruĝa pomo! Mi soifas. Ne estas nur la kukoj kiuj plezurigas por manĝi. Delikate, mi ĝin prenas: kia allogaodoro! Mordu ni!... Ve! estas ŝtono! Dento rompiĝas, sango fluas! Ho, kion fari, kion fari, se nun eĉ la fruktoj erarigas?

Ho ĉi, mia brava hundo, mia fidela kamarado, kun kiu tiel gaje mi petolas, venu al mi, konsolu min! Diru, bona hundo, ke la pomo estas malica, malsprita... Boju, boju

kontraŭ ĝi! — Hi ha! hi ha! hi ha! — Kio? ĝi azene blekas? — Hi ha! hi ha! hi ha! — Mi ekteras, mi frostas! ensorĉita, mia hundo? Ho! ankaŭ li volas min timigi, min perdi! Ĝi mensogas, ĝi mensogas!”

Kaj ploregante vekigis nia malgranda kulpulo. „Patrineto, patrineto! Venu! Mi sonĝis terure... ĉio, bestoj, objektoj, ĉio min konfuzis, ĉio ja mensogis, patrino... kiel mi, hieraŭ...” Kaj li rakontas ĉion.

„Vi mem vidis, mia filo, kio estas la mensogo: danĝera, abomena faro! Nu, ne utilas plu plori: pripensu, memoru, kaj unue tuj riparu, rapidante fini la taskon forgesitan.”

R. DESHAYS.

Korektita Avizo.

La kotizajo por la kunmanĝo organizota en Toulouse dum la franca kongreso Esperantista por la Dimanĉo 23a de Marto, de F-ino C. Beynard (83 route de Revel, Toulouse), estas definitive fiksita je Fr. 2.50 (1 Sm.).

La Logiko de la Persekutado.

Tradukita de HARRY SHAW, kun permeso de la aŭtoro s-ro G. W. FOOTE, la fama redaktoro de la angla ĵurnalo „La Liberpensulo” (The Freethinker) ĉiusemajne eldonata kaj mendebla ĉe The Pioneer Press, 2 Newcastle St. London E. C., Anglujo.

Nek la krueleco de tiranoj, nek la ambicio de venkintoj estas farintaj tiom da malbono kaj suferado kiom faris la principo de persekutado. La krimoj de Nero, la ruiniĝoj de Attila malĝojigis la mondon nur dum mallonga tempo, kaj poste, forgesite, ĉesis aŭ nur daŭras en la memoro de la homara kroniko. Sed la persekutado efikas senĉese kiel natura potenco. Same universala kiel la lumo, la persekutado radias ĉiudirekten.

Same en la aroganta palacon kiel en la humilan dometon ĝi eniras. Ĉiu rilato de la vivo estas tuŝata. Ĝia agado montriĝas publike per malliberigo, turmentego, sangoverŝo, kaj malpublike per la larmoj de la mizero kaj la ĝemoj de la malespero. Sed tio ne estas la plej malbona rezultato de la persekutado. La korpoj mortmalsatas kaj la koroj rompiĝas, sed fine alvenos „la dolĉa dormo”, la finiĝo de ĉio. La malĝojo enteriĝas en la tombo, la naturo ĝin kovras per herbo kaj flora mantelo, kaj la piedoj de ĝojo gaje saltetas

sur la vojoj foje premitaj de pezpieda zorgo. Sed la pli maldensaj efektoj de persekutado daŭras ĉe la vivantoj; oni ne ilin premas en ĉerkon kaj ilin enterigas kun la mortintoj. Anstataŭe, ili fariĝas parto de la infekta atmosfero de malkuraĝeco kaj hipokreteco, kiu konsumas la intelektan virecon de l' homaro, tiel ke la klarvidanta esplorado perdiĝas en nescianta fido, kaj la riĉa vivpovo de aktiva pensado defalas en kadukecon de timema kaj mallaborema submetiĝo.

Kia estas ĉi tiu principo de persekutado kaj kiel ĝi naskiĝas kaj disvolviĝas en la homa menso? Nuntempe, ĉar ĝi senkreditiĝas, la kristanaj apologiuloj komencas ĝin alskribi al la natura malamo de l' homaro esti kontraŭdirata.

La homoj diskutadas kaj malpaciĝas, kaj se intelektaj malkonsentoj incitas kontraŭecon en la nuna civiliza tempo, kiel facile ili devis inciti la plej dolorigan malamikegecon en la pli malkleraj kaj barbaraj pratempoj. Jen la preteksto nun ofte antaŭenpuŝata! Sendube ĝi ŝajne portas kredeblecon, sed iom da enketo montras ĝian erarigon.

La homoj tiom diferenciĝas laŭ menso, karaktero, sorto kaj interesiĝoj, ke, lasite al si mem, ili nepre disiĝas en multecon de ĉiam-ŝanĝantaj partioj, sektoj, modoj kaj juĝoj; kaj, dum ĉiu povas kontraŭstari, kiel arogantecon, la malkonsenton kontraŭ sian propran normon, la diverseco de la tuta amaso devas konservi ĝeneralan ekvilibron de egal-fareco, pro tio ke ĉiu sekto, dezirante persekuti, estus kontraŭstarata de ŝarĝeganta plimulto de malsamopiniuloj. Do, memvideble, la persekutado estas nur indulgebla se ia speciala opiniaro regas; kaj se ĉi tiu opiniaro estas artefarite disvastigita; se ĝi rezultas ne el scio kaj meditado, sed el kutimo kaj edukado; se mallongavorte ĝi estas *supersticio pli ol kredo, troviĝas kondiĉoj tre favoraj al la deviga subpremado de herezo.*

Nu, tra la tuta historio homa, unu ampleksa formo de juĝoj estas artefarite vastigita, juĝoj, kiuj estas akceptotaj per kredo kaj ne per esplorado, kiuj koncernis la pretenditajn okazintaĵojn de la malproksima pasinto aŭ la neatingeblan estontecon, kaj kiujn armeo da instruistoj ĉiam laŭsisteme konservis en „praaga pureco”; instruistoj kiuj sin dediĉis al la enradikigo de la antikva kredo, sen al miksaĵo de sia propra inteligenteco. Tiu formo de juĝoj estas la Religio. Sekve ni devus atendi trovi ke ĝia kariero estas ĉiam akompanata de persekutado kaj la atendo plene sin pravigas; oni devas nur rapide tuŝeti la historion de ĉiu kredo. Troviĝas ja unu escepto, sed uzante popularan, kvankam neakuratan frazon, oni povas diri ke ĝi estas la escepto kiu pruvas la regulon. La Budeismo ja neniam persekutis. Sed la Budeismo estas filozofio pli ol religio; aŭ se ĝi estas vere religio, ĝi ne estas teologio, kaj en ĉi tiu artikolo oni konsideras religion laŭteologie.

Ĉiuj teologiaj religioj estas persekutintaj, ankoraŭ persekutas kaj dum sia ekzistado ĉiam persekutos. Tamen, oni ne devas imagi, ke la herezuloj estas punataj pro la malkaŝa kaŭzo ke la plimulto devas esti prava, dum la malplimulto devas esti malprava, aŭ ke kelkaj homoj rajtas pensi, dum aliaj rajtas nur alkonsentiĝi. Ne, tute ne! Jen tro senhonta malkaŝa konfeso! Kaj ĝi ne estus la serioza vero.

Troviĝas principo en religioj, kiu ĉiam estas la sankcio de persekutado, kaj se tio estas vera, la persekutado estas pli ol justa, ĝi estas devo. Tiu principo estas Salvado per Kredo.

Se ia kredaĵo estas necesa por la salvado, se rifuzi ĝin akcepti estas meriti kondamnon kaj se sukcese kontraŭbatali ĝin estas danĝerigi la eternan bonstaton de aliuloj, tiam restas nur unu vojo al ĝiaj aliĝantoj: ili devas konduki kontraŭ la herezulo same kiel kontraŭ vipero. Li estas venena kreitaĵo, kiun oni devas rapide detruigi. Sed ne tro rapide, ĉar ĉu li ne havas animon ankoraŭ savotan! Sekve, li estu apartigata por al li malhelpi fari pluan malbonon; oni provu lin konverti, poste oni lin punos kaj la ceteron lasos al Dio! Ke lia konvertado estas provata per turmentego, aŭ korpa aŭ mensa, ne estas absurdaĵo: ĝi konformiĝas al la doktrino de salvado per kredo. Ĉar se Dio nin punas aŭ nin rekompencas laŭ nia kredo aŭ laŭ nia malkredo, sekvas ke la kredo estas volebla. Tial la herezulo, kiel diris Doktoro Martineau, estas memorigita ne de argumentoj sed de motivoj; ne de atesto sed de la timo; ne de la pruvoj sed de la danĝeroj; ne de kaŭzoj sed de ruiniĝo. Tamen, kiam ni rekonas ke la komprenemo agas sendepende de la volo kaj ke la minaco de puno, dum ĝi povas igi la silenton aŭ hipokritecon, ĝi ne povas ŝanĝi kredon, ĉi tiu metodo de agado nin frapas kiel monstra malspritaĵo; sed se la kredo je la doktrino de savado per kredo estas prava, necese sekvas ke ĝi estas kaj logika kaj rajta. Se la herezulo ne volas kredi, evidente li estas malbonega, ĉar ĉu li ne malakceptas la veron kaj samtempe insultas Dion! Li estas pripensite elektinta la vojeton inferan; ĉu do estas grave ĉu li vojaĝas malrapide aŭ rapide al sia difinita loko? Sed ĉu ne estas grave ĉu li vojaĝos sole aŭ kun si kunkondukos aliulojn, al la eterna mizerigo? Tia estis la logiko de la inkvizitoroj, kaj kvankam iliaj kruelaĵoj estas malamindaj, oni devas konsenti pri ilia unuformeco.

La Katolikoj havas neerareman eklezion, la Protestantoj neerareman Biblion. Tamen, samproporcie kiel la instruado de la Biblio fariĝas afero de interpretiĝo, tiel la neeraremedo de ĉiu eklezio decidiĝas en la neeraremedo de ĝia pastraro. Ĉiu asertas ke iu kredo estas necesa por la savado. Tial, la libereco religia neniam eniras la imagon de iu aŭ alia. La Protestantoj kiuj ribelis kontraŭ la pontefika regado, malkaŝe konfesas la principon de persekutado.

Luther, Beza, Calvin kaj Melancthon estis, kredeble, pli netoleremaj ol iu papo de sia epoko; kaj se la Protestantaj persekutadoj ne estis, entute, tiel ŝanĝoifantaj kiel tiuj de la Roma Katolika Eklezio, tio rezultas nur el la fakto ke la katolikismo travivis kueleĝan historian epokon, dum la Protestantismo aperis dum epoko de pli granda lumo kaj humaneco. La persekutado ne povas esti ĉiam sanga sed ĝi ĉiam surmetas sur la herezulojn tiom da suferado kiom la opiniaro de la socio toleras.

La dogmaro de la savado per kredo ja estis pli malutila ol ĉiuj aliaj teologiaj iluzioj. Kiel estas pravaj la vortoj de Pascal: „Jamais on ne fait le mal si pleinement et si gaie-ment que quand on le fait par un faux principe de conscience.” (Oni neniam malbonon faras malkaŝe kaj gaje tiel, kiel oni ĝin faras pro neĝusta principo de la konscienco).

Feliĉe eklumas pli bela tago; la lumo de la vero anstataŭigas la mallumon de la malvero. Korekta kredo estas treega grava sed oni ne povas ĝin devigi. La kredo estas sendependa de la volo. Male, la karaktero dependas de la volo kaj pro tio la filozofo aprobas aŭ malaprobas agojn anstataŭ ol mallaŭdi kredojn. Tamen la teologio firme alteniĝas al siaj malnovaj moroj. Tial, „malfidululoj” devas esti

minacataj kaj ne argumente alparolataj; kalumniitaj kaj ne konvinkitaj; kaj kiam ĉi tiuj bataliloj sin montras vanaj, sekvas la persekutado de la silento.

Tio tamen utilas nur por mallonga tempo, eble ĝi obstrukcias sed ne sukcesas haltigi la disvastiĝon de malkredo. Ĝi similas vualon kontraŭ la lumo. Ĝi eble malheligas la tagiĝon por la sensprituloj kaj la malsciamantoj, tamen baldaŭ la plej blindaj dormemuloj inter la kredemaj ŝafoj fine ekvidos ke la suno ja estas leviĝinta.

En Parizo.

La 7-an de Februaro okazis en la Hotelo de la Sciencaj Societoj la unua kunsido organizita de la Pariza Liberpensularo sub patronado de la Nacia Unuiĝo de la Francaj Liberpensuloj.

Antaŭ plena ĉambrego, tre miksitaj aŭdantaro, la prezidanto Gustave Hubbard malfermis la kunsidon kaj legis la jenan leteron de la eminenta romanverkisto Paul Brulat:

„Mia kara Hubbard, iom malsana, mi bedaŭras ne povi ĉeesti la belan manifestadon, kiun vi organizis je la honoro de la franca liberpensularo. Pli bone ol mi, kun via granda elokventeco, tiel plena de pensoj, vi diros la sentojn, kiuj nin instigas, la necesecon ĉiam batali kontraŭ tiu malesperiga pesimismo, kiu rifuzas koncepti homaron kapablan sin kontentigi per sia konscienco kaj sia racio, jam liberigitan de l' malnovaj superstiĉoj.

Al tiu kristana pesimismo, ni permesas al ni kontraŭstarigi la saĝan optimismon, kiu kredas la progreson, kiu havas pli bonan opinion pri la homaro, kiu ĝin respektas sufiĉe por instrui al ĝi la veron, juĝante ke la vivo estas akceptebla sen la mensogo, kaj ke sufiĉas al la honestulon pasi farante sian taskon.

Jes, la demando estas, kiu estas prava, ĉu tiu optimismo, kiu konsistigas la vivoĝojon el la plena elflorado de la homaj kapabloj, ĉu tiu terura pesimismo, kiu timas la inteligenton, la lumon, la sciencan, kiu ŝajnas juĝi la homon estajo nature malbonfaranta, ema al plej malvirtaj eksceso, kiam oni estos liberiginta lin de l' teruro, en kiu lin tenadas la religioj.

Cetere, la ekonomia problemo multe superas la problemon religian. Donu panon al la homoj kaj vi estos farinta pli-multe por ilia feliĉo ol la pastroj kiuj promesas la paradizon; kaj vi estos plimulte farinta ankaŭ por plifruigi la regadon de l' universala frateco, ekvidatan, en la ideala malproksimo, ĉar la homoj estas malamikoj kaj sin reciproke disŝiras nur pro la severega neceseco de terura batalo por la vivo. Iom pli da socia justeco forpuŝos la persekutadon de l' ideo pri malbono multe pli ol la timo pri ĉielaj punoj.

Nia reĝolando estas en tiu ĉi mondo, ne en la ĉielo, fantaziaĵo de l' imago. La religio, ĉiuj religioj, ĉiam nur trompis. De la pratempo ili estas subpremilo profita por la tiranoj. La pidifektoj, kiujn transdonas la heredo, igas generaciojn humilajn kaj timemajn, popolojn degenerajn kaj obeemajn facila kaptajo al la potenculoj. Oni ekspluatas la popolojn, oni rabas, oni elmanĝas ilin, kiam ili konsistigis la penadon de sia volo nur el la akiro de la alia vivo.

Ne, ne! ne povas esti sana idealo ekster la malrapida venko de l' racio, tra la mizeroj de l' korpo kaj de la inteligento... La racio antaŭ ĉio, estas savu nur en la racio.

Ho, sendube, ni estas envolvitaj en nekonato, sed la nekonato restu nekonato kaj ne fariĝu eraro.

Aliparte, kia malbono estas, se la scienco ne dispelas ĉiujn la mallumojn? Ĝi ne malpli pro tio restas nia sola dendio kontraŭ la malsaĝoj kaj la krimoj de la superstiĉo. Nur ĝi al ni alportas certajojn. Ekster ĝi nenio restas krom la nebela privilegio erari de dubo al dubo, en la senfima kampo de l' malprecizaj hipotezoj, de l' metafizikaj teorioj, de l' senhavaj revoj kiuj malkuraĝigas kaj senesperigas. Fine ĝi estas la sola, kiu super la fiaj politikajoj, la vana agitiĝo de l' sektanoj kaj de l' ambiciuloj, laboras por la morgaŭa homaro, kaj preparas la veron, la juston kaj la pacon!"

Poste paroladas s-ro J. Claraz, ekspastro kiu malkaŝe, noble forlasis la eklezion kaj taŭgis konservi la estimon de ĉiuj siaj ekskolegoj. Li klarigas kiel li malkovris la sciencan mondon, kiu estis tiel zorge kaŝita al li; li pruvas per tekstoj la bankroton de la dogmoj kaj fiere respondas al atakoj de kelkaj pastramaj junuloj.

Siavice Gustave Hubbard prezentas kun mirinda fervoro kaj precizeco sian hodiaŭan programon: redono de la preĝejoj al la popolo, kaj kiel unua donaco de la triumfanta Liberpensularo, la internacia paco!

Fine li respondas al kontraŭparoladoj per sprita kondamno de la monduma skeptikismo, kiu pro snobeco prosperigas la bataleman katolikismon.

Esperu ni ke Parizo, nun oficiale reprezentata de la malantaŭenuloj, ree fariĝos la urbo de Voltaire, Diderot, Renan, Zola.

El Hispanujo.

Tie ĉi la liberpensula movado havas karakteron politikan, ĉar la eklezio estas ŝtata afero; oni bezonas ankoraŭ batali pri praktikaj detaloj. Estas ja pli efike ataki trunkon ol branĉojn, sed ĝenerale la hispanoj estas tre indiferentaj pri ideoj, ilia katolikismo estas plej ofte supraĵa, kutima afero, do neatingebla; kiel bati la venton? Tiu indiferenteco, kompreneble, ankaŭ malutilas al la Esperantista movado. Krom ĉio, 80 % da loĝantoj scias nek legi nek skribi, kaj la alia 20 % tre malmulte legas.

P. L.

Bibliografio.

Homaro, Monata internacia gazeto por Progresema Kulturceladoj, Esperanta organo de l' Instituto por internacia interŝanĝo de progresaj spertoj (P-ro D-ro Broda, 59 rue Claude Bernard, Parizo), oficiala organo de l' Internacia Ordeno por Etiko kaj Kulturo, de Esperanta Framasono, de Vegetara Ligo Esperantista. Jara abonprezo Sm. 1. Administrejo: Julio Mangana Rosenörn, San Bernardo 96, Madrid, Hispanlando.

La titoloj mem de tiu ĉi nova revuo garantias ĝian specialan intereson por la liberpensuloj. La unua numero enhavas, krom klarigo de la celoj, komencon de studo pri Kulturpolitiko kaj rasa higieno, de L. Hamerschlag, tradukita de D-ro Uhlmann kaj artikolojn de liberpensa kontraŭeklezia spirita. Bonan sukceson al vi, kuraĝa kolego!

Kion patrino povas suferi de H. Conscience, el Flandra lingvo tradukis Frans Schoofs.

Nia Antverpena amiko esperantigis en perfekta stilo rakonton kortuŝan pri mizero kaj bonfarado. Eble kredantoj vidos en ĝi laŭdon de la kristana almozo; sed liberpensuloj trovos tie, kiel ĉie, temon por interesaj observoj kaj liberemaj juĝoj: ili nome rimarkos tiun naturan senton, ofte kaj malkaŝe aperantan en tiuj emociaj scenoj, kiu per la suferoj de aliuloj intime ĝuigas la savanton. „Mi vidis mizeron, kara Adela, mizeron, kiu disrompus la koron. Malsato, malvarmo, malsano, nudeco — estas nekompreneble. Ho, kiel mi sentas min feliĉa pro tio ke mi estas riĉa; ĉar bonfarado estas tiel ĝojiga!” Ĉu ne verega estas la pentraĵo, naive impresa, kaj per la faktoj mem incitanta liberan penson pli ol kontraŭkristanaj deklamoj?

Laborista klaso kaj socialismo, de Marcel Cachin, Membro de la Pariza Urbeŝtaro, esperantigis S-roj Berland kaj Vergnaud, eldonis la E.S.F.I.O., 49 rue de Bretagne, Paris. Prezo Fr. 0,25 (inkluzive de adkuponon).

Tiun klarege verkitan kaj tradukitan broŝuron ni rekomendas al niaj anoj, kiel ni rekomendus ankaŭ kontraŭsocialistan, se nur ĝi estus, kiel tiu ĉi, interesa kaj pensiga. Lingvan rimarkon ni prezentus al la lertaj tradukintoj: kial ili ne uzas la ofte aperintan radikon kooperativ, anstataŭ la pli ĝenerala kaj nepreciza „kunhelpo”?

El la dialogoj de Voltaire 1763.

Se Jesuo parolis pri tiu ĉi leĝo tiel antikva kiel la mondo, pri tiu leĝo starigita ĉe la Hurono kiel ĉe la Ĥino „Amu vian proksimulon kiel vin mem”, la leĝo de la kristanoj estis „Malamu vian proksimulon kiel vi mem”. Atanazanoj, persekutu la Eŭsebianojn, kaj estu persekutataj; cirilanoj, mortpremu la infanojn de l' nestoranoj al la muroj; gelfoj kaj gibelanoj, faru civitan militon da kvin cent jaroj, por scii ĉu Jesuo ordonis al la tiel dirita posteulo de Simono Barjono eltroniĝi la imperiestrojn kaj reĝojn, kaj ĉu Konstantino alcedis la imperion al papo Silvestro. Papistoj, pendigu je pendigiloj altaj tridek futojn, disŝiru, bruligu malfeliĉulojn, kiuj ne kredas, ke pasteco ŝanĝiĝu je Dio per voĉo de kapuceno aŭ rekoletoj, por esti manĝata de l' musoj sur la altaro, se oni lasas la hostivazon malfermita. Poltrot, Baltazaro Gerard, Jakobo Clément, Chatel, Guignard, Ravaiillac, akriĝu viajn sanktigatajn ponardojn, ŝargu viajn piajn pafilojn. Eŭropo, naĝu en sango, dum la vikario de Dio, Aleksandro la sesa, malpurigita per mortigoj kaj venenigoj, dormas inter la brakoj de sia filino Lukrecio; dum Leono la deka naĝas en la plezuroj, dum Paŭlo la tria riĉigas sian bastardon per la rabaĵoj de l' nacioj, dum Julio la tria faras sian simiportiston kardinalo (honoro eĉ pli taŭga por la simio ol por la portisto); dum Pio la kvara sufokigas kardinalon Caraffa, dum Pio la kvina ĝemigas la romanojn sub la ŝteloj de sia bastardo Buon-Compagno, dum Clemento la oka verĝatas la grandan Henrikon la kvaran sur la postvangoj de kardinaloj Ossat kaj Duperron. Miksu ĉie la ridindon de viaj italaj komediaĵoj kun la terureco de viaj raboj: kaj poste sendu Fratton Trigaut kaj Fratton Bouvet prediki „La Bonan Anoncon” al la Ĥinoj.

Trad. R. D.

Pensoj de Victor Cherbuliez.

Oni kredas tial ke oni kredas, kaj neniam oni havos pli bonan motivon por kredi.

Multaj homoj oferas al Dio sian racion, kiu estas al ili malmulte kara, kaj zorge evitas oferi al li eĉ la plej malgrandan el siaj pasioj, kiuj estas al ili tre karaj.

Tiuj kiuj havas dogmojn kutime ne forigas la perfortajn rimedojn, ĉar estas el la esenco de la dogmoj esti persekutemaj.

Analizo aplikata al la sanktaj aferoj estas granda ĝenanto. Laŭ iuj eklezioj, konfesi estas pli merita ol ne peki.

Multaj homoj elektas prosperecon por doni mirindajn ekzemplojn de rezignacio kaj de sankta submetiĝo al la ĉielaj volo.

La animoj vere kredantaj trovas ĉiam senkulpigojn al sia Dio, kiam li trompas ilin.

Homoj bonpensaj konsideras la bonan Dion kiel tre potenca kamaradon, kies subhelpo estas utila por sukcesi en tiu ĉi mondo kaj en la alia.

Estas miktikuloj kiuj speciale estimas la varbon de animoj loĝantaj en belaj korpoj.

Estas iuj, kiuj sin vergas sur la dorso de l' proksimuloj. Al kiu ne okazis, profunde kaj subtile rezonadi pri temo, kiu ne ekzistas?

Trad. R. D.

LA SOCIETO.

Eksigis: Levisage. Entute 223 membroj.

Ŝanĝita adreso:

S-ro R. Eisner, 18 Schenkstr. Jena-ort, Germanujo.

Kaso Februaro 1913.

Easpezoj:

Reportite	Fr. 222,05
Kotizajo 1912 de Garcia	2,50
„ „ L. Beuve	2,50
„ „ E. Beuve	2,50
„ „ Mossmann	2,50
Por anonco	2,50
Sume	Fr. 234,55

Elspezoj:

Ricevo de pako	0,35
Poŝtmarkoj	3
Sume	3,35
Restas en kaso Fr. 231,20 (Sm. 86,58).	

ANONCO.

LONDONO.

PENSIO POR GESINJOROJ.

Ĉiuj hejmaj komfortoj, bano. Moderaj pensoj: de Sm. 10 ĝis 12,50 ĉiusemajne, enkalkulante ĉion. Oni parolas angle, esperante kaj france. D-ro O'CONNOR instruas la anglan lingvon al alilanduloj.

Adreso: Madame O'CONNOR, Esperanto House, 17 St. Square, Bayswater, London W.